การขยายผลการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานเพื่อควบคุมแมลงวันผลไม้และเพลี้ยแป้งในน้อยหน่า และพุทรา

Expand the Use of Integrated Technology for Controlling Sugar Apple Fruit Flies and Mealy bug and Jujube Fruit Flies

สายชล แสงแก้ว ไชยศิลป์ ภูจำเนียร ชุลาวัน ศรีตะบุตร ไพรัตน์ เทียบแก้ว สัญญาณี ศรีคชา พวงผกา อ่างมณี อรทัย เอื้อตระกูล และจำลอง กกรัมย์

บทคัดย่อ

ผลผลิตน้อยหน่าส่วนใหญ่จำหน่ายในประเทศ แต่มีบางส่วนส่งไปจำหน่ายต่างประเทศ ในปี 2555 มีปริมาณการส่งออก 1,818 ตัน มีมูลค่าประมาณ 55 ล้านบาท ซึ่งส่งไปสาธารณรัฐประชาชนจีนมากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์ แม้จะยังไม่มีคำเตือนเกี่ยวกับแมลงวันผลไม้ในน้อยหน่า แต่ได้รับการแจ้งเตือนว่าตรวจพบแมลงวันผลไม้ในพืชอื่นที่ส่งออก วัตถุประสงค์เพื่อขยายผลการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้และเพลี้ยแป้งในน้อยหน่าและพุทรา ดำเนินการในปี 2556-2558 ในแปลงน้อยหน่าเพชรปากช่องเขตอำเภอปากช่อง และแปลงพุทราเขตอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้เทคโนโลยีการป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ และเพลี้ยแป้งแบบผสมผสานของสำนักวิจัยและพัฒนาอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร ด้วย 7 ขั้นตอน คือ การทำความสะอาดแปลง การตัดแต่งกิ่ง การติดกับดักแมลงวันผลไม้แบบง่าย การติดกับดักแมลงวันผลไม้แบบแผ่น การห่อผล การฉีดพ่นเหยื่อโปรตีน และการคัดแยกผลผลิตในระบบปิด

ผลการตรวจนับจำนวนแมลงวันผลไม้จากกับดักแบบง่าย พบว่า แมลงวันผลไม้ในแปลงขยายผลมีปริมาณน้อยกว่าในแปลงเปรียบเทียบตลอดฤดูการผลิต และพบ *Bactocera dorsalis* มากกว่า *Bactocera correcta* การตรวจสอบการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ในผลผลิตน้อยหน่าและพุทรา ที่เก็บเกี่ยวจากแปลงขยายผล และคัดแยกในระบบปิดทุกแปลงปลอดการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ไม่ต่ำกว่า 95 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการพ่นไฮโดรไลเซทโปรตีนเพื่อกำจัดแมลงวันผลไม้ในแปลง และวิธีการคัดแยกผลผลิตในระบบปิด เกษตรกรไม่ยอมรับในการนำไปปฏิบัติ ส่วนการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้งของเกษตรกรก่อนการส่งออกด้วยวิธีการล้างออกด้วยน้ำเปล่า และการเป่าด้วยเครื่องเป่าลมแรงดันสูงนั้น พบว่า น้อยหน่าที่ผ่านกระบวนการดังกล่าวยังมีเพลี้ยแป้งอยู่ที่ผลน้อยหน่า การทดสอบวิธีการเจาะถุงพลาสติกห่อผลพุทราแบบต่างๆ มีผลต่อการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ พบว่า การเจาะถุงพลาสติกด้วยวิธีของเกษตรกรโดยการใช้มีดสับที่ปลายก้นถุง

ด้านล่าง 2 รู นั้น แมลงวันผลไม้สามารถเข้าไปทำลายได้ แต่การเจาะด้วยที่เจาะกระดาษ จำนวน 9 รู ไม่พบการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้ และมีร้อยละการเน่าของผลพุทราน้อยที่สุด

ผลการทดสอบชี้ให้เห็นว่าวิธีการต่างๆ ที่นำมาใช้ลดจำนวนประชากรแมลงวันผลไม้นั้นได้ผลในทางปฏิบัติ ยกเว้นการพ่นเหยื่อโปรตีนและการคัดแยกผลผลิตในระบบปิดนั้นไม่สะดวกในการปฏิบัติของเกษตรกร ต้องมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งการที่จะควบคุมประชากรของแมลงวันผลไม้ให้ได้ผลดีจะต้องได้รับความร่วมมือจากแปลงข้างเคียงด้วย เพื่อจะควบคุมประชากรของแมลงวันผลไม้ในวงกว้าง และต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อจะควบคุมแมลงวันผลไม้ได้อย่างยั่งยืน